ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1975

Vyhlásené: 19. 11. 1975 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

123

ZÁKON

z 13. novembra 1975

o užívaní pôdy a iného poľnohospodárskeho majetku na zabezpečenie výroby

Poľnohospodárska pôda je základným výrobným prostriedkom poľnohospodárskej výroby a nenahraditeľným zdrojom výživy ľudu. Záujem spoločnosti na účelnom a riadnom obhospodarovaní a zveľaďovaní všetkej pôdy vyžaduje, aby ju užívali socialistické poľnohospodárske organizácie za takých podmienok, ktoré účinne napomáhajú intenzívne zvyšovanie rastlinnej výroby a tak i ďalší rozvoj socialistickej poľnohospodárskej veľkovýroby.

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky na dosiahnutie tohto cieľa, najmä na upevnenie a prehĺbenie práv socialistických poľnohospodárskych organizácií pri užívaní pôdy a iného poľnohospodárskeho majetku, ktoré nie sú v socialistickom spoločenskom vlastníctve, sa uznieslo na tomto zákone:

Právo užívania pôdy a iného poľnohospodárskeho majetku na zabezpečenie výroby

§ 1

Socialistické poľnohospodárske organizácie, ako aj štátne organizácie, ktoré plnia vedeckovýskumné úlohy a úlohy výučby pre odvetvie poľnohospodárstva (ďalej len „poľnohospodárske organizácie“), užívajú pôdu, ktorú nemajú v družstevnom[1]) alebo náhradnom[2]) užívaní, ako aj iný poľnohospodársky majetok vo vlastníctve občanov a iných než socialistických organizácií na základe práva užívania na zabezpečenie výroby (ďalej len „právo užívania“).

§ 2

(1) Právo užívania je bezodplatné a časove neobmedzené; oprávňuje poľnohospodársku organizáciu, aby hospodárila s pôdou a iným poľnohospodárskym majetkom v rovnakom rozsahu, akoby bola vlastníkom a využívala ju v súlade s právnymi predpismi na plnenie všetkých úloh, ktoré sú predmetom jej činnosti.

(2) Ak ide o užívanie pozemkov, môže poľnohospodárska organizácia najmä

a) vykonávať na nich úpravy potrebné na zabezpečenie alebo zvýšenie poľnohospodárskej výroby,

b) meniť ich podstatu a čerpať z nej,

c) zriaďovať na nich stavby potrebné pre činnosť poľnohospodárskej organizácie aj obytné domy v rámci podnikovej bytovej výstavby.

(3) Všetky porasty na pozemkoch užívaných štátnou poľnohospodárskou organizáciou sú vo vlastníctve štátu. Všetky porasty na pozemkoch užívaných družstevnou poľnohospodárskou organizáciou sú v jej vlastníctve.

(4) Ak ide o užívanie stavieb, môže poľnohospodárska organizácia najmä

a) vykonávať na nich úpravy potrebné na ich účelné využitie,

b) po prerokovaní s príslušným orgánom štátneho hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva požiadať stavebný úrad o povolenie odstrániť stavbu na vlastné náklady.

§ 3

(1) Poľnohospodárska organizácia je oprávnená i povinná chrániť svoje právo užívania proti každému, kto do neho neoprávnene zasahuje.

(2) S pôdou a iným poľnohospodárskym majetkom, ku ktorým má právo užívania, je poľnohospodárska organizácia povinná riadne hospodáriť v záujme spoločnosti a čo najúčelnejšie ich využívať na rozvoj socialistickej poľnohospodárskej veľkovýroby; najmä je povinná starať sa o sústavné zvyšovanie úrodnosti poľnohospodárskych pozemkov.

§ 4

Rovnaké oprávnenia a povinnosti, aké vyplývajú z práva užívania podľa tohto zákona, prislúchajú poľnohospodárskej organizácii i k pozemkom, ktoré má v náhradnom užívaní.

§ 5

(1) Právo užívania patrí poľnohospodárskej organizácii k majetku uvedenému v § 1, ktorý užíva ku dňu začiatku účinnosti tohto zákona.

(2) Právo užívania patrí poľnohospodárskej organizácii aj k obytným častiam poľnohospodárskych usadlostí a stavebným pozemkom, na ktorých sú zriadené, pokiaľ prevzala celú usadlosť do užívania pred 1. aprílom 1964 a užíva ju ku dňu začiatku účinnosti tohto zákona.

(3) V pochybnostiach, či poľnohospodárskej organizácii patrí podľa odsekov 1 a 2 právo užívania, rozhodne okresný národný výbor.

Vznik práva užívania

§ 6

(1) Vlastník poľnohospodárskej pôdy, ktorá nie je v užívaní socialistickej organizácie, je povinný zabezpečiť v súlade s dosiahnutým stupňom rozvoja poľnohospodárskej výroby jej riadne obrábanie v zhode so záujmami spoločnosti a využívať ju na zabezpečenie produkcie spoločensky žiadúcich poľnohospodárskych výrobkov. Ak nemôže vlastník poľnohospodárskej pôdy tieto povinnosti plniť, je povinný oznámiť to bezodkladne prostredníctvom miestneho národného výboru okresnému národnému výboru.

(2) Okresný národný výbor pôsobí, aby vlastník poľnohospodárskej pôdy, ktorý neplní alebo nemôže plniť povinnosti uvedené v odseku 1, daroval svoje poľnohospodárske pozemky štátu alebo uzavrel s poľnohospodárskou organizáciou písomnú dohodu, ktorou jej odovzdá svoje poľnohospodárske pozemky, prípadne aj iný poľnohospodársky majetok, ktorý poľnohospodárska organizácia potrebuje, do užívania podľa § 1 a nasledujúcich.

(3) Ak nedôjde k darovaniu poľnohospodárskych pozemkov štátu ani k uzavretiu dohody podľa

odseku 2, zriadi okresný národný výbor rozhodnutím právo užívania (§ 1) k poľnohospodárskej pôde, prípadne aj k inému poľnohospodárskemu majetku, ktorý poľnohospodárska organizácia potrebuje.

(4) Po dohode podľa odseku 2 i v rozhodnutí okresného národného výboru podľa odseku 3 sa musia presne označiť pozemky a iný poľnohospodársky majetok, ku ktorým právo užívania vzniká.

§ 7

Právo užívania nemožno podľa § 6 zriadiť k stavbám, ktoré môžu byť v osobnom vlastníctve; nezriaďuje sa ani k pozemkom, na ktorých sú tieto stavby postavené, ďalej k nádvoriam, ako ani k záhradám, ktoré súvisia s pozemkom, na ktorom je obytná budova, alebo sú v zastavanej časti obce (intraviláne), ak ich výmera nepresahuje 0,10 ha. Výnimočne sa nezriadi právo užívania k záhrade presahujúcej túto výmeru, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa, najmä pokiaľ by zostávajúcu časť pozemku presahujúcu 0,10 ha nemohla účelne využiť poľnohospodárska organizácia.

§ 8

Ak prechádza jednotné roľnícke družstvo do štátnej poľnohospodárskej organizácie, vzniká tejto organizácii dňom prechodu právo užívania k pozemkom, ku ktorým malo družstvo právo družstevného užívania.

§ 9
Dočasné užívania

(1) Pozemky, ktoré nemožno hospodárne a účelne využiť pre socialistickú poľnohospodársku veľkovýrobu, môže poľnohospodárska organizácia, ktorej k nim patrí právo užívania, prenechať do dočasného užívania štátnej alebo družstevnej organizácii; môže ich tiež prenechať do dočasného užívania na poľnohospodárske využitie spoločenskej organizácii, prípadne - ak ide o pozemky v zastavanej časti obce (intraviláne), ktoré nepresahujú výmeru uvedenú v § 7 - svojim členom a pracovníkom, ktorí nemajú vlastnú záhradu.

(2) Poľnohospodárska organizácia môže v odôvodnených prípadoch prenechať do dočasného užívania iným socialistickým organizáciám i budovy, ku ktorým jej patrí právo užívania, prípadne ich časti a pozemky, na ktorých sú tieto budovy postavené. Ak ide o organizáciu v odvetviach poľnohospodárstva a výživy, ktoré zabezpečujú služby pre organizácie poľnohospodárskej výroby, je dočasné užívanie vždy bezodplatné.

(3) Dočasné užívanie vzniká písomnou zmluvou, uzavretou so súhlasom okresného národného výboru po vyjadrení príslušného orgánu štátneho hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva. V zmluve treba dojednať spôsob a dobu dočasného užívania; treba dojednať spôsob a dobu dočasného užívania; môže sa v nej dohodnúť aj primeraná odplata.

(4) Ak sa pozemok alebo budova prenechané poľnohospodárskou organizáciou do dočasného užívania užívajú v rozpore s dojednaným spôsobom užívania alebo so záujmom spoločnosti, môže okresný národný výbor dočasné užívanie kedykoľvek zrušiť.

Prevod práva užívania

§ 10

(1) Právo užívania môže poľnohospodárska organizácia v odôvodnených prípadoch previesť na inú poľnohospodársku organizáciu písomnou zmluvou, na ktorú treba súhlas okresného národného výboru, vydaný po vyjadrení príslušného orgánu štátneho hospodárskeho riadenia

poľnohospodárstva.

(2) Právo užívania sa prevádza vždy bezodplatne. Ak však poľnohospodárska organizácia, ktorej právo užívania sa prevádza, vynaložila z vlastných prostriedkov náklady na investície do užívanej nehnuteľnosti, môže požadovať od poľnohospodárskej organizácie, na ktorú právo užívania prevádza, náhradu týchto nákladov; ich výška sa zisťuje ocenením hodnoty investícií ku dňu prevodu práva užívania.

(3) Ak nedôjde k dohode o náhrade nákladov vynaložených na investície, rozhodne o nej na návrh poľnohospodárskej organizácie, ktorej právo užívania sa previedlo, okresný národný výbor po vyjadrení príslušného orgánu štátneho hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva; návrh možno podať najneskoršie do jedného roka po prevode práva užívania, inak právo na náhradu týchto nákladov zanikne.

§ 11

Ak je v celospoločenskom záujme, aby sa právo užívania previedlo na inú poľnohospodársku organizáciu a poľnohospodárske organizácie sa o tomto prevode nedohodnú, rozhodne o prechode práva užívania okresný národný výbor po vyjadrení príslušného orgánu štátneho hospodárskeho riadenia poľnohospodárstva. Ustanovenie § 10 ods. 2 a 3 tu platí obdobne.

§ 12
Zánik práva užívania

(1) Právo užívania zaniká prechodom alebo prevodom užívaného majetku do socialistického spoločenského vlastníctva. Inou zmenou vlastníctva nie je právo užívania dotknuté.

(2) Právo užívania tiež zaniká v prípade, že pozemky boli podľa osobitných predpisov rozhodnutím orgánu štátnej správy určené na zalesnenie a previedli sa do užívania štátnej organizácie lesného hospodárstva.

(3) K zmluve o prevode vlastníctva k majetku, ku ktorému patrí poľnohospodárskej organizácii právo užívania, tiež treba jej súhlas; to neplatí, ak ide o darovanie tohto majetku štátu.

Prechodné a záverečné ustanovenia

§ 13

(1) Právo užívania podľa § 5 ods. 1 nevznikne, ak poľnohospodárska organizácia užíva poľnohospodárky majetok na základe zmluvy podľa Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb.; to neplatí, ak ide o poľnohospodárske pozemky.

(2) Zmluvné záväzky poľnohospodárskych organizácií z odkúpenia živého inventára a zásob podľa § 4 vládneho nariadenia č. 50/1955 Zb. o niektorých opatreniach na zabezpečenie poľnohospodárskej výroby, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona, zostávajú nedotknuté.

§ 14

Právo užívania k nehnuteľnostiam sa zapisuje do evidencie nehnuteľností podľa predpisov o evidencii nehnuteľností.[3])

§ 15

Vládne nariadenie č. 50/1955 Zb. o niektorých opatreniach na zabezpečenie poľnohospodárskej výroby sa zrušuje.

§ 16

Tento zákon nadobúda účinnosť dňom 1. januára 1976.

Husák v. r.

Indra v. r.

Štrougal v. r.

1) Zákon č. 122/1975 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve.

2) Vládne nariadenie č. 47/1955 Zb. o opatreniach v odbore hospodársko-technických úprav pozemkov.

3) Zákon č. 22/1964 Zb.o evidencii nehnuteľností a vyhláška Ústrednej správy geodézie a kartografie č. 23/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon č. 22/1964 Zb. o evidencii nehnuteľností.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky, správca obsahu a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je
Úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1, 813 70 Bratislava,
tel.: 02 888 91 131, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.